Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70 %

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . Lir 8.000
Letna inozemstvo . . . . » 13.000
Letna inozemstvo, USA dol. 15
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXIX. - Štev. 25 (1458) | Gorica - četrtek 23. junija 1977 - Trst | Posamezna številka Lir 200

Goriški nadškof msgr. Cocolin in dušna oskrba slovenskih vernikov

Pred desetimi leti je 26. junija sv. oče Pavel VI. imenoval novega goriškega nadškofa v osebi takratnega župnika v Tržiču (Monfalcone) msgr. Petra Cocolina. Dotedanji nadškof msgr. Andrea Pangrazio je bil poklican v Rim, kjer je postal tajnik Italijanske škofovske konference. Zato je bilo nujno, da nekdo drug prevzame vodstvo goriške nadškofije. Po presledku več kot trideset let je bilo vodstvo naše nadškofije znova poverjeno domačinu. Zadnji domači škof pred njim je bil dr. F. B. Sedej, ki je umrl leta 1931.

Imenovanje je velika večina v škofiji sprejela z zadovoljstvom v prepričanju, da bo novi nadškof-domačin bolje razumel potrebe škofije in se kot domačin tudi vanje vživel. To je bilo tem bolj potrebno, ker je nastopil čas uresničevanja koncilskih ukrepov. Ti so zahtevali moder pristop, ker ni vse za vse, in vztrajnost pri njih izvedbi, ker ni mogoče čez noč spremeniti stanja, ki se je oblikovalo stoletja.

Kako je to uspelo msgr. Cocolinu, ne bomo tu analizirali, hočemo se ustaviti le ob enem svojskem problemu goriške nadškofije in sicer ob dušnem pastirstvu za slovenske vernike in v narodno mešanih župnijskih skupnostih. Tu gre res za specifičen problem škofije ob državni in narodnostni meji in še bolj za stanje, ki je nastalo v dolgih letih fašističnega raznarodovanja, in ki ni šlo mimo brez posledic, tudi v cerkvenih krogih ne.

KAKO SE JE VPRAŠANJE REŠILO V GORICI

Vprašanje dušnega pastirstva za slovenske vernike v škofiji se je kaj kmalu zastavilo kot poseben dušnopastirski problem. Zastavili so ga slovenski zastopniki v Škofijskem duhovniškem svetu in sicer kot posebno zadevo goriškega mesta. Nadškof je pobudo odobril. Imenovana je bila posebna paritetna komisija, ki je štela 7 članov izmed slovenskih duhovnikov in izmed duhovnikov italijanske skupnosti. Sad tega vzajemnega prizadevanja je bila ustanovitev dušnopastirskega centra za slovenske vernike v goriškem mestu s sedežem pri cerkvi sv. Ivana.

O tem smo že večkrat pisali v našem listu in drugod. Do ustanovitve dušnopastirskega središča ni prišlo brez težav in polemik, ki se vsako toliko znova oglasijo. Toda ta center je že štiri leta aktiven dejavnik v našem mestu in reči smemo, da uspešno opravlja nalogo, ki mu je bila poverjena. Nadškof Cocolin sme na kanonično ustanovitev tega centra gledati kot na eno najbolj uspelih pobud v desetletnem vodstvu goriške nadškofije.

KAKŠNO JE STANJE IZVEN GORICE

Toda skupaj s problemom dušne oskrbe slovenskih vernikov v goriškem mestu je bil zastavljen tudi problem dušne oskrbe vernikov v narodno mešanih župnijskih skupnostih. Gre za lepo število tako imenovanih »slovenskih« župnij. Naj jih naštejemo: Nabrežina, Sesljan, Devin, Štandrež, Podgora. A tudi za lepo število italijanskih župnij, v katerih živijo v večjem številu slovenski verniki: Tržič (Monfalcone), Ronke, Staranzano, Vermegliano, Ločnik, Moša, Krmin, Dolenje.

V teh župnijah izven goriškega mesta je dušnopastirska praksa ostala ista kot za časa fašizma: slovenski župniki skrbijo tudi za italijanske vernike s tem, da zanje mašujejo, učijo krščanski nauk, pripravljajo in delijo sv. zakramente, ali na kratko: skrbijo za italijanske vernike tako kot za slovenske. Praktično pomeni, da opravljajo dvojno dušno pastirstvo. V italijanskih župnijah pa je ostalo, kakor je bilo v časih Duceja z izjemo Krmina, kjer so za slovenske vernike s Plešivega dali na voljo podružno cerkev pri Sv. Subidi, kamor hodi maševat duhovnik iz Gorice. Drugod, ponavljam, je ostalo kot je bilo, z izgovorom, češ da vsi razumejo italijanski.

— — —

Takšno je stanje 12 let po končanem koncilu, 30 let po sprejetju republiške ustave in 10 let po nastopu msgr. Cocolina. Tako koncil kot italijanska ustava sta sprejela nova načela glede svobode in enakopravnosti državljanov oziroma vernikov; uzakonila sta nove pravice in določila nove dolžnosti. V sklopu državnih ustanov se politiki borijo za enakopravnost med državljani enega in drugega jezika, za priznanje pravic, ki pritičejo vsaki narodni skupnosti v republiki.

Pred desetimi leti, 26 junija 1966, je tedaj mestni župnik pri Sv. Ambrožu v Tržiču msgr. Peter Cocolin prejel iz Vatikana imenovanje za goriškega nadškofa

In v naši goriški Cerkvi? Zakaj smo ostali na pol poti? Znano nam je, da so bili napravljeni poskusi, kako urediti dušno pastirstvo zlasti v devinsko-nabrežinskem okolišu, a da je zaradi številnih ovir vse zamrlo. Vendar življenje gre naprej in tudi Cerkev mora kljub praktičnim težavam iskati in najti ustrezno rešitev nakazanemu problemu dušne oskrbe v narodno mešanih župnijah. Pa ne samo tam, kjer so slovenski župniki, nego tudi tam, kjer teh ni, kjer trdijo, da vsi znajo italijanski.

Da se tudi ta problem začne reševati, postaja iz dneva v dan večja nujnost, posebno zato, ker Slovenci, na žalost, nimamo svojega duhovniškega naraščaja. Zmeraj manj nas je in zmeraj starejši postajamo, pa kljub temu morajo v omenjenih župnijah slovenski duhovniki oskrbovati tudi italijanske vernike. To se nam ne zdi dušnopastirsko modro, ker je boljše, da ima vsaka skupnost vernikov dušne pastirje iz svoje srede.

Zato voščimo g. nadškofu msgr. Cocolinu, da bi v drugem desetletju vodstva goriške nadškofije našel zadovoljivo rešitev tudi omenjenemu problemu dušnega pastirstva v narodno mešanih župnijskih skupnostih. V tem ga bodo spremljale tudi naše molitve.

K. H.

Zakonski osnutek Slovenske skupnosti za zaščito slovenske manjšine

Prejšnji teden smo na kratko poročali, da je Slovenska skupnost v deželi Furlaniji-Julijski Benečiji v rimskem parlamentu (poslanski zbornici in senatu) vložila svoj zakonski osnutek za zaščito Slovencev v Italiji. Isti predlog je že vložil deželni svetovalec dr. Štoka v deželnem svetu Furlanije-Julijske Benečije. Znano je, da je ta zakonski osnutek pravzaprav sprejel in odobril drugi deželni kongres SSk v Števerjanu. Nastal pa je na podlagi prejšnjega zakonskega predloga slovenske politične stranke in seveda v luči novih potreb in razmer.

Prav je, da je SSk spet vložila ta zakonski osnutek posebej na rimski parlament, ki je pravzaprav glavni forum za vsako sklepanje o zadevi. To zlasti po sklenitvi italijansko-jugoslovanskega sporazuma, ki v bistvu prepušča skrb za manjšinsko zakonodajo posameznim notranjim ustavnim organom. Slovenska skupnost upa, da bodo demokratične sile v parlamentu enkrat le zagotovile slovenski manjšini v Italiji tiste pravice, ki ji zlasti po ustavi gredo. Posebej izhaja to iz 6. člena ustave, ki dobesedno pravi: »Republika ščiti s posebnimi določili jezikovne manjšine.« S tem sama »Magna charta« države zapoveduje, da mora država, tj. vlada in parlament, izdati ustrezne zakonske norme za zaščito narodnih oz. jezikovnih manjšin. Italija je to že v polni meri naredila za južnotirolske Nemce in Francoze v Dolini Aosta.

SSk je že prejela zagotovilo v parlamentu zastopanih strank narodnih manjšin, da bodo ta zakonski predlog podprle. To pa še ni dovolj. Treba bo doseči široko soglasje demokratičnih strank, da bodo podprle predlog o naši manjšinski zaščiti.

TISKOVNA KONFERENCA SSk: PREDSTAVITEV ZAKON. PREDLOGA

Prejšnjo soboto je bila na sedežu Slovenske skupnosti v Trstu tiskovna konferenca, kjer so odgovorni deželni predstavniki stranke orisali časnikarjem zakonski osnutek za zaščito Slovencev v Italiji. Po uvodnih besedah predsednika dr. Bratuža je deželni tajnik dr. Štoka prikazal postopek za vložitev zakonskega osnutka in njegovo vsebino. SSk je predlog vložila v deželnem svetu, medtem ko ga je v parlament predstavila po členu 50 republiške ustave, ki določa, da morejo državljani vlagati na parlament zakonske osnutke v obliki peticije. To je seveda potrebno zato, ker SSk nima svojih predstavnikov v parlamentu.

Dr. Štoka je najprej prikazal temelje osnutka SSk. Zakonski osnutek se v bistvu deli na šest poglavij. Prvo poglavje (členi 1-4) govori o pravnem priznanju slovenske manjšine, in to na podlagi določil ustave, deželnega statuta, Osimskega sporazuma ter vrste mednarodnih dokumentov (izjave o človečanskih pravicah itd.). Drugo poglavje (členi 5-9) govori o rabi slovenskega jezika v javnih odnosih kot so izvoljeni sveti, državni in krajevni uradi, sodnije, napisi itd. Tretje poglavje (členi 10-14) zadeva slovensko šolstvo ter se zavzema za slovensko prisotnost na obeh deželnih univerzah (Trst in Videm). Četrto poglavje (členi 15-19) govori o kulturnem razvoju slovenske manjšine in se zavzema tudi za avtonomijo slovenske radijske postaje v Trstu ter slovenskih televizijskih oddaj (ki jih bo treba šele ustanoviti - op. pisca). Peto poglavje (člena 20-21) se zavzema za zaščito gospodarskih in socialnih koristi slovenske narodne skupnosti v Italiji. Šesto poglavje (člena 22-24) vsebuje končna in prehodna določila, med temi zlasti pooblastilo deželi, da izdaja zakone za izvajanje okvirnega zaščitnega zakona ter obvezo vladi, da v teku šestih mesecev izda izvršilne norme.

ZA PRIZNANJE SLOVENSKEGA JEZIKA V URADNIH ODNOSIH

Ne moremo tu objaviti celotnega besedila zakonskega osnutka, zato bomo navedli le nekatere pomembnejše člene. Gotovo sodi med te prav raba slovenskega jezika v javnih odnosih. Tako pravi že zadnji odstovek 2. člena, ko govori o splošnih pravicah pripadnikov slovenske etnične skupine:

Posebej jim je priznana in zajamčena pravica, da svobodno izražajo v slovenskem jeziku svoje misli z ustno in pismeno besedo ter z vsakršnim drugim sredstvom.

Še bolj podroben je 5. člen:

Pripadniki slovenske etnične skupine imajo pravico, da ustno in pismeno uporabljajo svoj jezik v odnosih z organi in uradi javne uprave. Imajo tudi pravico zahtevati, da so jim uradne vročitve in sporočila ter odgovori na njihove prošnje posredovani v slovenskem jeziku ali v dvojezični obliki odnosno s priloženim uradnim prevodom v slovenski jezik. Ako funkcionar ali uradnik, ki je pristojen, da obravnava zadevo, ne pozna slovenskega jezika, mora poskrbeti za tolmača.

Podobno se glasi 6. člen:

Izvoljeni predstavniki slovenske etnične skupine v zbornih organih javne uprave bodisi državnih bodisi krajevnih, občinskih, pokrajinskih ali deželnih, imajo pravico uporabljati svoj jezik v svojih ustnih in pismenih posegih med zasedanji omenjenih organov ter pri vložitvi predlogov, resolucij, zahtev, vprašanj in interpelacij; smejo tudi zahtevati, da se ti njihovi posegi vnesejo v zapisnike tudi v slovenski izvirni obliki.

Enako zahtevo stavlja naslednji 7. člen za rabo jezika pred sodnimi organi.

SLOVENSKE ŠOLE IN SLOVENSKA PRISOTNOST NA UNIVERZI

Kot že omenjeno, je zakonski osnutek podrobno nakazal probleme slovenskega šolstva. To najprej na podlagi obstoječih zakonov za slovenske šole in nove zakonodaje v zvezi s pooblaščenimi dekreti. Tako zahteva zlasti ustanovitev samostojnega šolskega okraja za slovenske šole.

Zakonski predlog nato predvideva v 14. členu ustanovitev posebnih stólic in tečajev na obeh deželnih univerzah. Tako pravi:

Na univerzah v deželi bodo osnovani predmeti, tečaji in stólice za slovenski jezik in slovstvo, za slovensko zgodovino, za zgodovino slovenske kulture in ljudskih izročil, za mednarodno gospodarstvo in razvoj ozemlja v obmejnih regijah, za italijansko in primerjalno pravo z etničnimi skupinami, za sociologijo etničnih odnosov, za slovenski jezik za prevajalce in tolmače.

Naj ob koncu citiramo samo še en člen, ki ima pred gmotno koristjo morda še bolj simbolično ter moralno veljavo. Tako se glasi 21. člen:

Državljani slovenskega jezika, ki so pod fašističnim režimom utrpeli preganjanje ali obsodbe zaradi svoje privrženosti lastnemu jeziku, kulturi in tradiciji odnosno zaradi dejavnosti v obrambo slovenskega prebivalstva in jezika, imajo pravico do odškodnine... V ta namen bodo ponovno odprti roki za vložitev prošenj in zadevne dokumentacije.

Zakonski predlog SSk hoče biti podlaga za široko debato, ki mora končno privesti odgovorne politične kroge v deželi in državi do izdaje globalnega zaščitnega zakona za Slovence, ki ga republika dolguje že dobrih trideset let!

Beograjski sestanek se je pričel

1. avgusta 1975 so zastopniki 35 držav, to je vseh evropskih vključno Vatikana ter ZDA in Kanade podpisali dokument, ki se po finski prestolnici, kjer je bilo zasedanje, imenuje »Helsinška izjava«. Že tedaj je bilo sklenjeno, da bo dve leti kasneje v Beogradu nova konferenca, na kateri naj bi se ugotovilo, v koliko so države podpisnice sklepe listine izvršile.

Tako se je v sredo 15. junija res pričela konferenca v Beogradu, ki se bo zavlekla več mesecev. Glavno srečanje naj bi bilo enkrat konec septembra ali v začetku oktobra. Med delegacijami 35 držav, ki sodelujejo na beograjskem sestanku, je najbolj številno zastopstvo Italije, ki ima kar 12 članov, medtem ko imata Islandija in Monako le po enega zastopnika. Jugoslovanska delegacija ima devet članov, ZDA in Sovjetska zveza pa po sedem.

Delo beograjskega sestanka poteka za zaprtimi vrati. Treba je pripraviti dnevni red, določiti trajanje zasedanja, datum glavnega sestanka itd. Sovjetska zveza predlaga, naj bi se razpravljalo o državni varnosti in o sodelovanju na kulturnem ter gospodarskem področju, medtem ko zahodne države zahtevajo, naj se govori tudi o človečanskih pravicah, kar pa vzhodne države zavračajo, češ da bi to pomenilo vmešavanje v njih notranje zadeve. Kar se tiče trajanja sestanka, naj bi po predlogu zahodnih držav trajal 12 tednov, toda naj bi se ne določil točen datum zaključka, to pa zato, da ne bi Sovjetska zveza izrabila omejitve trajanja, da bi preprečila s svojim zavlačevanjem razgovor o človečanskih pravicah.

V zvezi z beograjskim sestankom je že prišlo do prvih oporečniških akcij. Skupina žena, okrog 15 oseb, ki so prišle iz raznih zahodnih držav, ZDA in Kanade je hotela demonstrirati pred poslopjem, kjer poteka sestanek, v korist Judov v Sovjetski zvezi, pa jim to ni uspelo. Jugoslovanske oblasti so jih nemudoma izgnale. Isto se je primerilo danskemu časnikarju Osvaldu, ki je bil izgnan iz Jugoslavije, ker je stopil v stik z ženami, ki so hotele izvesti omenjeno demonstracijo.

Malo pred začetkom sestanka je izšla v Würzburgu v Zah. Nemčiji brošura, ki jo je izdala Zveza znanstvenih katoliških študentovskih združenj v Zah. Namčiji. V njej je na trezen in umirjen način objavljeno, kako so Sovjetska zveza, Romunija, Bolgarija, Madžarska, Češkoslovaška in Poljska ves čas ravnale zoper duha in črko Helsinške listine kar se tiče verske svobode. V listini je med drugim rečeno, da bodo države sopodpisnice »spoštovale človečanske pravice in osnovne svoboščine, med katerimi so tudi svoboda misli, vesti, vere, prepričanja brez razlike rase, spola, jezika ali vere«.

Žal pa so bili ljudje v vzhodnih državah, ki se javno priznavajo k veri in Cerkvi, neprestano predmet groženj, zapostavljanj in kazenskih postopanj. Helsinška listina je bila s tem v zvezi za šest vzhodnih držav le kup papirja. Želeti bi bilo zato, da bi se o teh prekrških v Beogradu pogumno in brez kakih diplomatskih ozirov razpravljalo. Če se to ne bo zgodilo, bo človeštvo za eno diplomatsko burko bogatejše, v svojih idealih človečanstva pa še bolj ogoljufano.

Brežnjev in Carter: dva različna pogleda na človečanske pravice, kar se je znova pokazalo na konferenci v Beogradu

Slovenski tabor v Doberdobu v spomin Vinka Vodopivca

Sodobna uradna slovenska zgodovina postaja zmeraj bolj luknjasta. Cele dobe so v njej, kjer skoraj nič ne ve povedati. Takšna luknja v uradni naši zgodovini je tista, ki obsega obdobje po prvi svetovni vojni nekako do leta 1938. Iz tega časa ve tako malo povedati in pozna tako malo imen.

In vendar je za našo Primorsko to doba ne samo velikih preizkušenj, temveč tudi velike ljubezni, dela in žrtev. Ker je pa vse to neločljivo povezano z delom slovenskih duhovnikov in s tem s »klerikalizmom«, kot danes nekateri to imenujejo, zato so te sive lise v naši polpretekli zgodovini.

Kako so te sive lise neupravičene in krivične, je v nedeljo pokazala Vodopivčeva proslava v Doberdobu. Nastala je brez blagoslova kogar koli iz dolžnosti, ki jo Primorci čutimo, da izkažemo čast komur čast. Vinko Vodopivec je to čast zaslužil v polni meri. Dolguje mu jo primorska Cerkev in z njo slovensko primorsko ljudstvo.

Vinko Vodopivec ob svojem harmoniju na domu v Kromberku, na katerem je prisluhnil tolikim svojim skladbam, preden so postale last vsega slovenskega občestva.

POUČNA RAZSTAVA

Do tega spoznanja sem prišel posebno, ko sem si ogledoval zelo dobro pripravljeno Vodopivčevo razstavo, ki je našla prostor v župnijski dvorani v Doberdobu. Šele ob tej razstavi je bilo vidno ne samo obširno Vodopivčevo ustvarjanje na glasbenem področju, temveč tudi njegova usmerjenost: umetnik po božji volji ni iskal slave ali dobička, temveč predvsem blagor primorskih vernikov.

Ker je videl, kako so temu ljudstvu s tujim jezikom vsiljevali tujo kulturo in tuje gledanje na Cerkev, je čutil kot prvo dolžnost, da s cerkveno pesmijo pomaga pri tedanji duhovni obnovi na Primorskem. To, kar je zadnji koncil uzakonil, so primorski duhovniki in z njimi Vinko Vodopivec delali ves čas fašizma: z živo liturgijo, s cerkvenimi obredi, s cerkveno pesmijo so budili živo versko zavest in z njo tudi narodni jezik in kulturo.

Pravilno je poudaril Jožko Kragelj, da so bile štiri cerkvene pesmarice, ki so izšle po letu 1930 v Gorici, ne samo pripomoček za sodelovanje z liturgičnimi obredi in prazniki, ampak tudi šola materinega jezika. V tistih letih se je izkazalo, kako tesno je eno povezano z drugim pri narodu, ki živi ločen od matice in se mora boriti za svoj socialni, narodni in verski obstoj. Vinko Vodopivec ima pri teh pesmaricah (Božji spevi, Ave Marija, Gospodov dan in Svete pesmice) levji delež. Pomagali pa so mu prof. E. Komel, Pepi in Lojze Bratuž in še kdo.

Poleg pesmaric je Vinko Vodopivec v tistih letih tudi sam v samozaložbi izdal več zbirk cerkvenih in nabožnih pesmi in maš. Te zbirke so bile takrat skoro edino slovensko berivo, ki je prišlo v roke fantom in dekletom, ki so že prihajali iz samo italijanskih šol. Letos poteka 50 let, kar je fašizem ukinil zadnjo slovensko šolo. Če so pozneje, ko so bili pri vojakih, slovenski fantje lahko pisali domov v slovenskem jeziku, se morajo zahvaliti tudi Vodopivčevim pesmaricam. Če so partizani med vojno dobili tako ugodna tla za svojo propagando pri primorskih ljudeh, ima tudi Vinko Vodopivec do neke mere »zaslugo«, ker so fantje najrajši peli njegove pesmi, tako v cerkvi kot izven nje. »O večerni uri« in »Pobratimija« sta postali v tistih letih nekako naše narodne himne, ki so jih slovenski fantje-vojaki ponesli širom po Italiji in tudi v Afriko in Abesinijo. Z njimi so šli tudi v partizane, dokler jih tam niso zamenjali z drugimi pesmimi. Toda začetek je bil pri Vinku Vodopivcu.

Mislim, da je prav Vodopivčeva razstava najbolj posrečena pobuda Svéta slovenskih organizacij, ki je zamislil in organiziral nedeljski tabor v Doberdobu. Razstava je bogata, veliko je Vodopivčevih rokopisov, pisem, raznih spominov od otroških let do zadnjih dni življenja. Na razstavi je v fotokopiji prikazan seznam Vodopivčevih kompozicij. Zvemo, da je do sedaj ugotovljenih 1.381 kompozicij, okrog 300 pa da je še raztresenih po raznih arhivih in cerkvenih korih.

G. Jožko Kragelj, ki je prispeval levji delež pri razstavi in ki že veliko let z največjo ljubeznijo zbira vse, kar se tiče Vinka Vodopivca, je pri odprtju razstave imel tudi uvodni govor o Vodopivcu. Orisal je življenje tega pevca Primorske s preprosto, a obenem natančno besedo od rojstva v Ročinju, prek poti skozi Podgoro, kjer je prvič sedel za orgle, pa do Kromberka, kjer je postal župnik leta 1907 in ostal do smrti v juliju leta 1952. Ob koncu so se g. Jožku Kraglju navzoči prisrčno zahvalili za njegove besede in za pomoč pri razstavi.

Menimo, da bi bilo prav, ko bi se razstava ohranila in bi, izpopolnjena gostovala še drugod po Primorski, posebno v Kromberku. Prireditelji so se odločili, da ostane razstava odprta še ves teden do nedelje 26. junija.

PROGRAM V NEDELJO

Pred odprtjem razstave se je na igrišču mladinskega doma v Doberdobu odigralo prijateljsko srečanje v odbojki med goriško Olympijo in doberdobskim Hrastom v moški in ženski zasedbi. Zvečer je za mlade in stare igral ansambel Lojze Hlede iz Števerjana.

Naslednji dan je izredno lepa nedelja privabila na igrišče ob doberdobski župnijski dvorani lepo število domačinov, pa tudi Slovencev iz Trsta in Gorice. Prostor je bil nadvse posrečen, obširen in s sedeži za velik del občinstva. Prof. Marija Češčut je povezovala posamezne točke sporeda. Pozdravne besede je izrekel predsednik Svéta slovenskih organizacij dr. Damjan Paulin, dr. Zorko Harej je pa imel spominski govor, v katerem je občinstvu prikazal težke čase, ki jih je živel in sredi njih deloval skladatelj Vinko Vodopivec.

Sledili so nastopi moških zborov »Mirko Filej« iz Gorice ter »Fantov izpod Grmade«, ki sta zapela vsak po dve Vodopivčevi skladbi. Melodije so mehko zaplavale v nastopajoči večer in vzbudile v srcih poslušalcev tisto praznično razpoloženje, ki ga more dati le Vodopivčeva pesem.

Veliko odobravanja je žel tudi primorski akademski zbor »Vinko Vodopivec« iz Ljubljane, ki je pod vodstvom prof. Braneta Demšarja zapel nekaj Vodopivčevih in drugih skladb. Prvi del sporeda je zaključil skupni nastop vseh treh zborov in drugih posameznih pevcev z Vodopivčevo »O večerni uri« in »Pobratimijo«.

V drugem delu je tržaška mladinska skupina v instrumentalni priredbi Aleksandra Vodopivca prikazala priljubljeno Vodopivčevo spevoigro »Kovačev študent«. Kljub nekoliko premočni spremljavi je spevoigra prijetno odjeknila med občinstvom. Oče, Mario Glavina, mati, Klara Šturman ter sin študent Aldo Žerjal, pismonoša Marjan Kravos ter trije prijatelji študenti so svoje vloge dobro podali.

O mladinskem slikarskem »ex tempore« in o športnem nastopu poročamo na drugem mestu. Na kraški planoti je sonce že zašlo, a prijetna množica znancev in prijateljev se še dolgo ni razšla, saj ni manjkalo domače kapljice in na ražnju pečenih dobrot. Glasbeni ansambel Igo Radovič pa je še dolgo v noč zabaval mlajši rod, ki se je veselo vrtel. **K. H.**

Novi svetnik J. Neumann in Baraga

V nedeljo 19. junija je bil proglašen za svetnika nekdanji škof v Filadelfiji (ZDA) Janez Neumann. Zanj se Amerikanci morajo pravzaprav zahvaliti našemu Frideriku Baragi.

Baraga se je izkrcal v New Yorku 31. decembra 1830. V Ameriko je odšel kot misijonar, da dela med belci in Indijanci. Kot takega ga je podpirala tedanja avstrijska Leopoldinska družba, ki je imela na skrbi misijone v Severni Ameriki. Baraga je avstrijski družbi redno pošiljal poročila o svojem delu.

Med tistimi, ki so poročila brali, je bil tudi mlad bogoslovec Janez Neumann iz čeških Budjejevic. Ob branju Baragovih pisem se je tudi sam navdušil za misijonsko delo v Ameriki. Ko se mu je po četrtem letniku bogoslovja zgodilo, da ga domači škof ni hotel posvetiti, češ da ima že preveč duhovnikov, se Janez Neumann ni pomišljal; zbral je potrebni denar in se podal na pot v Ameriko, kamor je prišel leta 1836. Že po treh tednih je bil posvečen. Ustavil se je v Pensilvaniji in bil leta 1852 posvečen za škofa v Filadelfiji, kjer so oklicali ameriško neodvisnost in kjer je bil lani evharistični kongres. Le malo let je vodil filadelfijsko škofijo, ker je umrl 5. januarja 1860. Zgrudil se je na ulici.

Verniki so videli v njem svetnika, vendar je delo za njegovo beatifikacijo trajalo 80 let, in sicer od leta 1896, ko je papež Leon XIII. podpisal odlok, naj se začne apostolski proces. V Ameriki je pot do oltarja dolga.

Friderik Baraga je umrl osem let za Neumannom in sicer 19. januarja 1868. Tudi on je umrl v sluhu svetosti, toda za škofa je bil v Marquettu, ki je bil v deželi, kjer so živeli Indijanci. Kdo se je takrat brigal za te dežele? To je verjetno razlog, da so v ZDA precej pozabili na Barago in njegove Indijance, ki so marsikakemu pionirju bili očitek vesti. Saj danes vemo, kako so ravnali z njimi.

Baraga bi najbrž bil še danes pozabljen, če bi se ne bil zavzel zanj slovenski frančiškan v Ameriki Hugo Bren. Ta je leta 1922 objavil v ameriški reviji »Ave Maria« prvi članek o Baragu z naslovom »Friderik Baraga, prosi za nas«. Toda še nekaj let zatem je bila o Baragi gluha tišina. Leta 1929 je bil v Lemontu (Chicago) ameriški vseslovenski katoliški shod, na katerem so sprejeli resolucijo, naj se začne delo za Baragovo beatifikacijo.

Naslednje leto 1930 so poromali prvi Slovenci v Marquette na Baragov grob. Ob tisti priložnosti so izročili škofu Pavlu Nussbaumu prošnjo za Baragovo beatifikacijo. Nekaj mesecev kasneje je bila ustanovljena »Baragova zveza«, ki je prevzela akcijo za Baragovo beatifikacijo. Toda članov je imela zmeraj malo.

Baragova zveza prireja še vedno Baragove dneve. Letos bo ta dan v Lemontu 3. in 4. septembra. Zveza ima za namen moliti in tudi drugače pospeševati Baragovo beatifikacijo. Člani se obvežejo, da bodo letno plačevali 5 dolarjev za stroške za Baragovo beatifikacijo in da bodo v ta namen tudi vsak dan molili.

Zadeva Baragove beatifikacije je prehodila že precejšen del poti, vendar je do cilja še daleč. Moliti in agitirati je treba v ta namen, širiti Baragovo idejo, ga zmeraj bolj poznati. Zato je škoda, da še ni izšla knjiga, ki jo je o Baragi zasnoval pisatelj Alojz Rebula.

★

■ V zvezni državi Virginija (ZDA) je umrl v 65. letu starosti po dolgi bolezni za rakom raketni strokovnjak nemškega rodu Wernher von Braun. Bil je eden vodilnih strokovnjakov Hitlerjeve Nemčije za raketna orožja ter eden graditeljev izstrelkov V-1 in V-2, s katerimi so Nemci leta 1944 in 1945 bombardirali Vel. Britanijo. Po vojni se je preselil v ZDA. Pod njegovim vodstvom je bila zgrajena tudi vesoljska ladja, s katero so leta 1969 Američani kot prvi pristali na Mesecu.

OD TEDNA DO TEDNA

■ Prve španske volitve v dobi po Francovi smrti so pokazale, da je država na najboljši poti v parlamentarno demokracijo. Kot je bilo pričakovati je zmagala Zveza demokratične sredine, ki jo vodi dosedanji ministrski predsednik Adolfo Suarez. Prejela je 35 % glasov in 165 sedežev, enajst manj za absolutno večino. (Parlament ima namreč 350 sedežev.) Druga najmočnejša stranka je Socialistična delavska stranka, ki jo vodi Felipe Gonzalez. Imela bo 118 poslancev (29 % prejetih glasov). Tretji so komunisti: 9,17 % glasov, 20 sedežev, četrti so neofrankisti, imenovani Ljudska zveza: 8,4 % glasov, 17 sedežev; ljudska socialistična stranka pod vodstvom Tierna Galvana je dobila 4,4 % glasov in 6 sedežev. Zelo slabo se je odrezala krščansko-demokratska stranka, ki jo vodi Gil Robles. Ostala je brez poslancev. Krščansko usmerjeni volivci so raje volili stranko demokratične sredine, ker je umerjena, medtem ko se je Robles volivcem predstavil kot neke vrste krščanski levičar. Tako je ostal med dvema stoloma: niso ga volili ne levičarji ne ljudje sredine. Na podeželju je povsod zmagal Suarez, v velikih mestih kot so Madrid, Barcelona, Valencia in Sevilla pa levičarske stranke. V senatu bo imel Suarez večino, ker ga bo podprlo tudi 41 senatorjev, ki jih je na večer pred volitvami imenoval kralj Juan Carlos.

■ Evropska krščanska demokratska unija je objavila resolucijo v zvezi s konferenco v Beogradu. V njej izraža prepričanje, da je za trajno sodelovanje narodov v korist miru in varnosti potrebno uresničiti več pogojev, ki jih je nakazala že konferenca v Helsinkih.

■ Blizu Trbovelj v Sloveniji je na brzovlaku Dortmund-Skopje eksplodiral peklenski stroj, ki je povzročil smrt ene osebe, osem pa jih je bilo ranjenih. Tempirano bombo naj bi bili nastavili hrvaški teroristi in to še na nemškem ozemlju.

■ Neki 22-leten Bolgar je preusmeril letalo tipa »Antonov 24«, ki je letelo na notranji progi od Vidina proti Sofiji. V letalu je bilo 45 potnikov in štirje člani posadke. Zračni terorist je hotel doseči Zah. Nemčijo. Ker pa letalo ni imelo dovolj goriva, je pristalo v Beogradu, kjer se je mladi Bolgar po dveh urah pregovarjanj z jugoslovansko policijo predal oblastem.

■ Neznani teroristi, ki naj bi pripadali skupini »Prima linea«, so preoblečeni v orožnike vdrli v dve znani industrijski podjetji Magneti Marelli in Sit Siemens v Milanu, povzročili požar v skladiščih ter tako naredili obema podjetjema nad 50 milijard lir škode.

■ Vrhovni sovjet Sovjetske zveze je formalno sprejel odstop dosedanjega predsednika države Nikolaja Podgornega »zaradi starosti in upokojitve« ter na njegovo mesto imenoval glavnega tajnika komunistične partije Leonida Brežnjeva. Brežnjev je prvi sovjetski politični voditelj, ki združuje dve taki funkciji kot sta tajnik stranke in poglavar države. V svojstvu predsednika SZ je štiri dni nato odpotoval na uradni obisk v Francijo.

Kamenčki

Zakaj predsednik nima imena?

Tržaško »Gospodarstvo« je 3. junija objavilo članek »Ob 60-letnici majniške deklaracije«. Članek je napisan stvarno. Zato se čudimo temule stavku: »Predsednik kluba, namreč Jugoslovanskega kluba poslancev v dunajskem parlamentu, je na prvi seji dne 30. maja 1917 podal izjavo...« Gre za znano majniško deklaracijo.

Predsednik kluba je bil dr. Anton Korošec, toda njegovega imena ni zaslediti ne v omenjenem stavku ne v celem članku. Kakor da Antona Korošca ni bilo ali da je bil le malopomembna oseba pri nastanku majniške deklaracije. In vendar prof. Janko Pleterski v knjigi »Prva odločitev Slovencev za Jugoslavijo«, ki je izšla v Ljubljani leta 1971, jasno pove o istem dogodku takole: »Najpomembnejši sklep Jugoslovanskega kluba je bil, da nastopi z državnopravno izjavo. Ta izjava je postala najbolj znana z imenom "majniška deklaracija". Prebral jo je predsednik kluba Anton Korošec dne 30. maja 1917 v državnem zboru...« (str. 116). Poleg tega je iz iste knjige razvidno, da sta bila dr. Janez Ev. Krek in dr. Anton Korošec glavna pobudnika in tvorca majniške deklaracije.

Govoriti o tej in izpustiti njuni imeni, je zato vsaj čudno postopanje, da ne rečemo drugega. Bi »Gospodarstvo« lahko dopolnilo svoje poročilo in povedalo, da je majniško deklaracijo v dunajskem parlamentu prebral dr. Anton Korošec, predsednik Jugoslovanskega kluba?

(r+r)

Antonova bazilika

Dragi g. urednik! V številki Katoliškega glasa z dne 16. junija t. l. sem v poročilu o romanju v Padovo bral naslednji stavek: »Točno opoldne je v veliki Antonovi baziliki zadonela naša prva ljudska pesem...« Skočil sem, kot bi me kdo zbodel z iglo: Kaj pa je to Antonova bazilika v Padovi? Poznam Konstantinovo in Maksencijevo baziliko v Rimu, ker sem tam študiral, a ne poznam Antonove bazilike v Padovi. Konstantinova in Maksencijeva bazilika v Rimu sta ostanka dveh nekdanjih veličastnih zgradb, ki sta jih Rimu poklonila cesarja Konstantin in Maksencij. V teh bazilikah se prirejajo občasni koncerti, turisti si jih ogledujejo kot čudo rimskega stavbarstva. Toda kateri Anton je zgradil baziliko v Padovi? Nepoznan mi je.

Iz članka v KG je razvidno, da gre za baziliko sv. Antona Padovanskega in ne za kakega cesarja ali kralja, ki je dal baziliko zgraditi. Zato vas prosim, držite se izražanja, ki je tradicionalno, a zato jasno: v Padovi imamo baziliko sv. Antona, v Benetkah baziliko sv. Marka, v Rimu pa Konstantinovo in Maksencijevo baziliko.

Profesor

Nastop dr. Štoke v Rimu

9. junija se je v Rimu mudila deželna komisija za vprašanja, ki so v zvezi s potresom v naši deželi. Gre predvsem za rekonstrukcijo potresnega področja, ki je povezano z nemajhnimi problemi in težavami. V Rimu se je deželna komisija sestala s parlamentarno komisijo za posledice potresa v naši deželi. V parlamentarni komisiji so poleg poslancev naše dežele tudi parlamentarci vseh delov Italije, skupno okrog 30 poslancev.

V Rimu so deželni svetovalci Furlanije-Julijske krajine obrazložili celotno problematiko, ki je povezana z obnovo potresnega področja naše dežele. Omenimo naj le poseg svetovalca Slovenske skupnosti dr. Štoke, ki je odločno zahteval, da se pri obnovi potresnega področja upoštevajo vse jezikovne, kulturne in zgodovinske značilnosti naše dežele, posebej na področju videmske pokrajine, kjer živi slovenska manjšina. Razgovor, ki je bil v palači Montecitorio, je potekal v konstruktivnem vzdušju in je upati, da bo rodil sadove.

S TRŽAŠKEGA

Odobren zakonski predlog, ki zadeva zemljiško knjigo

Prva stalna komisija deželnega sveta, ki ji načeluje svetovalec Ginaldi, je na seji dne 8. junija 1977 sprejela, z nekaterimi popravki, zakonski predlog predstavnika Slovenske skupnosti dr. Draga Štoke, ki popravlja obstoječi deželni zakon v zvezi z delovanjem zemljiško-knjižnih uradov.

V obrazložitvi svojega zakonskega predloga je svetovalec Štoka poudaril, da je način poslovanja zemljiškega urada vsakodnevno življenje vsega slovenskega prebivalstva. Ne samo da so napisi iz polpretekle zgodovine tudi v slovenščini, ampak tudi lastniki zemljišč so v veliki večini slovenskega rodu, zato je dežela dolžna poskrbeti — je dejal slovenski deželni svetovalec — da je v zemljiško-knjižnih uradih nameščeno osebje, ki pozna tudi slovenski jezik.

V imenu deželnega odbora je dr. Tripani podprl Štokov zakonski predlog in predlagal nekatere dopolnilne pripombe. V razpravo so posegli komunist Colli, socialist Zanfagnini in socialdemokrat Lonza. Vsi so se strinjali z obravnavanim zakonskim predlogom.

Zakonski predlog Slovenske skupnosti bo sedaj v kratkem šel v deželno zbornico, kjer bi moral biti odobren še pred zaključkom poletnega zasedanja deželnega sveta.

Industrijska cona v službi asimilacije?

Izvršni odbor Slovenske skupnosti je skrbno analiziral poročilo, ki ga je 6. junija letos imel na kongresu tržaških industrijcev njegov predsednik dr. Modiano. Med drugim se je ta mož zavzel za to, da bi industrijska prosta cona ob meji mogla zagotoviti italijansko lice Trsta in to s pomočjo ustrezne urbanistične politike ter izbiro takšnih industrij, ki bi zaposlile predvsem delavce z italijanskega polotoka.

Izvršni odbor SSk odločno obsoja te čudne izjave predsednika zveze tržaških industrijcev, ki odražajo pravzaprav tradicionalno nacionalistično stališče, po katerem je treba Slovence asimilirati, pa četudi se odeva v plašč napredka, novih delovnih mest in dobrega sosedstva. Obenem izvršni odbor SSk poziva vse demokratične politične sile, da se distancirajo od omenjenega nacionalističnega stališča tržaških industrijskih krogov.

Občni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov v Trstu

V ponedeljek 6. junija zvečer se je v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah zbralo precejšnje število zastopnikov cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem, da prisostvujejo občnemu zboru, s svojim neposrednim glasovanjem potrdijo dosedanji odbor ali izvolijo novega, še prej pa da prisluhnejo poročilom, ki so jih o delovanju Zveze cerkvenih pevskih zborov pripravili njeni vidnejši odborniki za dobo, ki je potekla od zadnjega občnega zbora spomladi leta 1975 do sedanjega.

V imenu odbora je navzoče, med katerimi je bilo tudi več duhovnikov s škofovim vikarjem dr. Škerlom na čelu, pozdravil podpredsednik dr. Humbert Mamolo, ki je občni zbor odprl in vodil. Sledilo je daljše poročilo zvezinega predsednika dr. Zorka Hareja, v katerem je slednji uvodoma podčrtal važnost pogostih nastopov, ki pospešujejo vsestransko rast pevskih zborov, zlasti še cerkvenih, kateri poleg nabožne gojijo tudi svetno pesem.

Po strnjenem prikazu glasbene zgodovine od starih Grkov dalje je dr. Harej prešel na slovensko glasbeno preteklost ter v podrobnejšem pregledu raznih zvrsti te umetnosti opisal tuji vplive na naše razmere s posebnim ozirom na zamejstvo, kjer smo Slovenci že dolga leta narodno ogroženi in kjer je ljubezen do naše pesmi tako svetne kot nabožne odigrala izredno pomembno vlogo.

Zavedajoč se vzgojne moči, ki jo ima lepo in ubrano petje ter zvesta idealom, za katere so mnogi naši predniki v daljni in bližnji preteklosti plemenito žrtvovali toliko trudapolnega dela in dragocenega časa, opravlja ZCPZ v današnjih skrajno neugodnih razmerah potrošniške zagnanosti posebno važno vzgojno in kulturno poslanstvo.

V nenehni skrbi za kakovostni dvig cerkvenega in svetnega petja ter vzporedno s tem za čim smotrnejše ovrednotenje prvenstveno tiste glasbene ustvarjalnosti, ki poganja in raste na tukajšnjih tleh, je krovna organizacija naših cerkvenih zborov pod veščim vodstvom svojega neutrudnega predsednika uresničila vrsto koristnih pobud, med katerimi velja posebej omeniti: vsakoletni novembrski nastop v okviru revije cerkvenih pevskih zborov, kjer prihaja zlasti v zadnjih letih do vidnega izraza ustvarjalna dejavnost tukajšnjih besednih in glasbenih umetnikov; božični koncerti v raznih variantah ob rotaciji naših najsposobnejših pevovodij; na pragu pomladi se na odru za to priložnost do kraja zasedene velike dvorane tržaškega Kulturnega doma zvrstijo otroški in mladinski zbori in končno od letošnjega maja dalje še godalni ansambli. Vsekakor pestra in dokaj živahna dejavnost, ki terja od organizatorjev veliko potrpežljivih priprav in nemajhnih skrbi, ki jih redno spremljajo.

Naj poudarim, da z nastopom za mnoge brezskrbnih počitnic, se za ozek krog požrtvovalnih, neredko enega ali dveh ljudi, delo še ne ustavi; treba je namreč organizirati študijski teden za zborovodje in pevce v tem ali onem predelu Slovenije. Ta je navadno na vrsti najkasneje v avgustu, ko uživa večina pevcev letni dopust ali počitnice. Poleg kvalitetnih strokovnih predavanj in vaj, ki so za vsakega izmed nas koristne in potrebne, nam poletni študijski teden omogoči ogled kakega novega dela Slovenije, kjer pridemo v stik z življenjem in dejavnostjo ljudi, tudi cerkvenih pevcev, ki se pogosto srečujejo s problemi in težavami kakršne imamo mi. Vedno kaj novega vidimo, slišimo in marsikaj lepega doživimo.

Upoštevajoč skromnost gmotnih sredstev, s katerimi je ZCPZ razpolagala, je mogoče trditi, da je bila njena dejavnost na področju publicistike dokaj plodna. V prej omenjenem obdobju je namreč izdala naslednje publikacije: Sveta noč, mašo št. 4 Staneta Maliča, mašo istega skladatelja Gospodov dan na besedilo dr. Stanka Janežiča, mašo Ubalda Vrabca na besedilo Zore Saksidove, antologijo Maličevih vokalnih skladb Zbori in samospevi, zbirko slovenskih ljudskih nabožnih pesmi raznih časov in krajev Slovenije, ki jih je za mešani zbor priredil Ubald Vrabec, vrsto Harejevih, Miheličevih, Banovih in Maličevih mašnih vzklikov, zbirko svetnih ljudskih napevov v Vrabčevi priredbi, dokument o srečanju slovenskih skladateljev, pesnikov in duhovnikov v Bazovici ter končno zbirko mladinskih pesmi z naslovom Pastirčkova pesem, ki sta jih napisala prof. Harej in Merkù in je izšla v založbi ZCPZ ter uredništva otroškega lista Pastirček.

Kot je razvidno iz teh nekaj suhoparnih podatkov, je bila dejavnost ZCPZ v zadnjem dvoletju kljub mnogoterim težavam precejšnja in je kot taka veliko prispevala h krepitvi ljubezni in zvestobe do tistih trajnih vrednot, ki so in ostanejo jamstvo za naš nadaljnji obstanek na tem koščku zemlje.

Z blagajniškim poročilom, ki ga je v odsotnosti tajnice prebral podpredsednik dr. Mamolo in iz katerega sta bili razvidni skrbnost in smotrnost pri upravljanju sicer zelo skromnih denarnih sredstev, ter z razpravo o poročilih, v katero so s pripombami, nasveti in predlogi posegli mnogi navzoči, se je zaključil najzahtevnejši del tega občasnega in pomembnega srečanja. Na njem je bila v osnovnih potezah nakazana dejavnost, ki jo bo ZCPZ razvila v časovnem obdobju, ki nas loči od prihodnjega občnega zbora. Med drugim je bil sprejet predlog, naj bi se navedenim prireditvam pridružila še posebna revija, na kateri naj bi cerkveni zbori nastopili z nabožnimi pesmimi vseh liturgičnih obdobij cerkvenega leta. Nastop naj bi bil po možnosti v kaki večji cerkvi, da bi mu moglo prisostvovati čim večje število ljubiteljev naše cerkvene pesmi.

Cerkveni pevci in vsi, ki sta jim pri srcu obstoj in napredek naših zborov, dolgujemo tistim, ki so nosili in nosijo glavno težo dela in skrbi, v prvi vrsti predsedniku dr. Hareju in požrtvovalni tajnici gdč. Ivanki Furlanovi, besedo iskrene zahvale z željo, da bi ZCPZ mogla ob večji zavzetosti vsakega izmed nas še uspešneje

CIRILMETODOVA NEDELJA
v nedeljo 10. junija na Vejni

Spored ekumenske slovesnosti:
— ob 17.30: somaševanje dveh novomašnikov in zlatomašnika iz Slovenije (v zgornji cerkvi);
— ob 18.30: počastitev spominov sv. bratov Cirila in Metoda (ob njunem oltarju v kripti).

Sodeluje komorni zbor »Anton Foerster« iz Ljubljane pod vodstvom prof. Trošta.

opravljati svoje dragoceno poslanstvo v blagor vse naše narodne skupnosti v zamejstvu.

Za poslovno dobo, ki je pred nami, so prisotni skoro soglasno izvolili novi odbor ZCPZ, ki ga sestavljajo naslednji člani: dr. Zorko Harej, dr. Humbert Mamolo, msgr. M. Živic, Ljuba Smotlak, Nada Žerjal-Zaghet, T. Kostnapfel in M. Kravos.

Tone

Zamenjava v tajništvu SSk

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Trstu je na svoji zadnji redni seji dne 3. junija obravnaval organizacijske probleme v zvezi z ustanavljanjem novih krajevnih sekcij ter z vzdrževanjem tesnejših neposrednih stikov s prebivalci posameznih področij. Govor je bil tudi o strankinem glasilu Skupnost, ki si je v tem kratkem času, odkar redno mesečno izhaja pridobila lepo število naročnikov in velikodušnih podpornikov, kar dokazuje upravičenost njenega izhajanja.

Precejšen del razprave je svet nato posvetil napovedani gospodarski konferenci o tržaškem gosjodarstvu, ki jo prirejata tržaška občina in provinca od 24. do 26. junija. Svet SSk je svojemu predstavniku v pripravljalnem znanstvenem odboru poveril nalogo, da pripravi za omenjeno konferenco poročilo o stvarnem stanju tržaškega gospodarstva s posebnim ozirom na gospodarske in narodnostne interese slovenske narodnostne skupnosti pri uresničevanju bodočih gospodarskih pobud.

Končno je svet SSk definitivno sprejel odstop pokrajinskega tajnika dr. Dolharja, ki ga je pred časom podal iz osebnih družinskih razlogov. V politično tajništvo do prihodnjega občnega zbora v jeseni so bili nato izvoljeni Stoka, Lokar in Tul. Še prej je svet osvojil predlog, da dr. Dolhar prevzame predsedstvo svéta, dr. Harej pa stopi v izvršni odbor.

Za Slovence poniževalno stališče

Profesorski zbor znanstvenega in klasičnega liceja »F. Prešeren« v Trstu je na skupni seji 14. junija med drugim razpravljal tudi o dopisu prot. 7010 z dne 3. junija 1977, ki ga je na naš zavod naslovilo deželno odborništvo za šolstvo, poklicno usmerjanje in kulturne aktivnosti, v zvezi z »Raziskavo o jezikovnem stanju v Furlaniji-Julijski krajini«, za katero je dala pobudo v naslovu omenjena ustanova.

Ker slovenščina, ki je drugi jezik v naši deželi in je kot tak uradno uveljavljen v tržaškem pokrajinskem svetu, številnih občinah naše dežele, radiu, tisku, šolah in mnogih drugih ustanovah, v tem dopisu sploh ni omenjena (omenjena pa je npr. furlanščina), pač pa je zreducirana na stopnjo navadne govorice (»parlata«), profesorski zbor soglasno ogorčeno zavrača in obsoja tak odnos do materinščine velikega dela prebivalstva naše dežele.

Profesorski zbor pa je vsekakor pripravljen sodelovati pri tej in vseh pozitivnih pobudah v naslovu omenjenega odborništva, v zvezi s slovenskim jezikom, vendar s pogojem, da si to odborništvo ne dovoli več zavzeti do našega jezika tako nedopustnega, diskriminatorskega in poniževalnega stališča.

Rojan

V petek 17. junija smo spremili k zadnjemu počitku Antona Mamolo. Dočakal je lepo starost 84 let, ki jih je prav krepko nosil. Smrt je prišla skoraj iznenada, saj je bil v bolnišnici samo en mesec. Med nami je bil zelo priljubljen, kar je dokazala tudi velika udeležba pri pogrebu. Bil je eden tistih redkih mož, ki je bil vsako nedeljo pri maši. Odlikovala ga je posebna duhovna odprtost, ki jo bolj redko najdemo in ki mu je pomagala, da se je dobro znašel v vsaki družbi. Radi smo ga imeli in nam je odkritosrčno žal, da nas je zapustil. Naj mu dobri Bog poplača tudi vse, kar je storil za našo župnijsko skupnost in za Marijin dom. Prizadeti družini pa želimo, da ji Bog podeli svojo božjo tolažbo.

Omeniti moram pa še drugo izgubo za našo župnijsko skupnost. V ponedeljek 13. junija smo pokopali Amelijo Lozej. Po Rojanu je bila zelo poznana, saj je svoj čas nosila pošto. Rada se je udeleževala naših romanj. Posebno romanja na Sv. Višarje ni nobeno leto opustila. Končalo se je njeno zemeljsko romanje in je končno prišla na cilj, h kateremu gremo vsi. - *S. Z.*

Ob koncu prvega teološkega tečaja

Udeleženci prvega slovenskega teološko-katehetskega tečaja v Trstu so z veseljem sprejeli vabilo organizatorjev, da bi se po končanih predavanjih še enkrat srečali in skupno prerešetali pozitivne in negativne plati tečaja samega.

Po uvodnih mislih dekana dr. Kosmača, ki je poudaril potrebo po večji poglobitvi in nujnost stalnega izpopolnjevanja in osebnega spreobračanja, tudi v luči novih pogledov, ki nam jih nudijo teologija, filozofija, psihologija in druge vede, se je razvila debata. Pogovor je potekal v obliki skupinskega raziskovanja, v katerega nas je uvedel v zadnjem ciklusu pedagog dr. Podberščič.

Letos smo obravnavali filozofijo (Stres), osnovno bogoslovje (Rodè), uvod v sveto pismo (Večko), staro zavezo (Peklaj, Krašovec) in pedagogiko (Podberščič). Skupno smo imeli 52 učnih ur, število udeležencev pa je nihalo: v začetku tudi do 50, proti koncu pa še vedno okoli 30. Izpite je do sedaj polagalo 11 tečajnikov, nekateri bodo imeli izpite jeseni.

Prav je, da se ob tej priložnosti iskreno zahvalimo ljubljanski teološki fakulteti, dekanu dr. Perku, ki je tečaj tudi odprl in vsem drugim predavateljem, ki so z velikim veseljem in zavzetostjo posredovali svoje znanje in življenjsko izkustvo. Posebno zahvalo smo dolžni tudi Marijini družbi iz ul. Risorta, ki nam je odstopila dvorano in je tudi v veliki meri tečaj gmotno podprla.

V nadaljnjem pogovoru so prišle na dan razne pomanjkljivosti. Ugotovili smo, da sta tisk in radio o tečaju premalo poročala, ker morda na začetku ni bilo dovolj poudarjeno, da je tečaj namenjen vsem in da so posamezna predavanja dejansko zaključene celote. Opazili smo, da se je tečaja udeležilo zelo malo krščanskih izobražencev, čeprav so bili o tem večkrat obveščeni (brezbrižnost, prezaposlenost, druga zanimanja?). Častna izjema je bil pisatelj Rebula, ki je s svojimi posegi zelo poživil debate.

Posebno pa nas je bolelo, da ni bilo zraven razen organizatorjev naših duhovnikov. Zmanjkali so torej prav tisti idealni sogovorniki, s katerimi bi morali obravnavane teme poglabljati in ki bi z lastno življenjsko izkušnjo, s konkretnostjo, ki jo živijo vsak dan kot duhovniki lahko nenadomestljivo dopolnili vsa predavanja. To je bila hiba, ki smo jo vsi obiskovalci najbolj občutili. Želeti je, da se prihodnje leto ne bi več ponovila.

Priznati moramo, da tudi število akademikov in mladih na sploh ni bilo zadovoljivo. Verjetno smo se vsi premalo potrudili, da bi jih vabili in spodbujali, da ne bi izostali. Za mlade je osebni stik prav gotovo najučinkovitejše vabilo. Zdi se nam tudi, da bi morali posebno starejši skavti in skavtinje pokazati več zanimanja za taka predavanja. Posebno važen je bil ciklus o vzgoji na splošno, o vzgoji otrok, družin, o delu z majhnimi skupinami, ki so bile kakor nalašč za skavtske vzgojitelje.

Da bi odpravili te pomanjkljivosti in bili bolj v pomoč organizatorjem, smo sklenili ustanoviti ožji odbor slušateljev, ki naj bi zastopal kar najbolje vse tečajnike: sestre, družbenice, člane verskih skupin, skavtske organizacije.

Določili smo tudi program za prihodnje leto, ki se bo začelo v začetku oktobra. Obravnavali bomo uvod v novo zavezo, razlago nekaterih njenih delov, dogmatiko, moralko in splošno psihologijo. Izrazili smo tudi željo, da ta dvoletni ciklus ne sme zaključiti naše verske in osebne poglobitve, temveč se mora nadaljevati v obliki seminarjev, duhovnih obnov, ki morajo težiti, da vse udeležence teh naših teoloških večerov čim bolj povežejo v občestvo.

Zelo važno je tudi spoznanje, da morajo tečajniki svoje znanje posredovati tudi drugim, vključiti se morajo v cerkvene skupnosti in zato je važno, da pride do plodovitejših stikov z našimi duhovniki. Posebno še čutijo ta problem sestre, ki so kot katehistinje že praktično vključene v pastoralo. Nujno je, da pride do večje povezanosti med vsemi tistimi, ki jim je dušno pastirstvo slovenskih vernikov posebno pri srcu.

To izredno lepo in konstruktivno srečanje smo zaključili z zahvalno pesmijo, s katero smo hoteli priznati, da je največja zasluga za vse prejete milosti predvsem Gospodova.

E. Čermelj

Novi sedež narodne in študijske knjižnice v Trstu

Narodna in študijska knjižnica v Trstu, ki razpolaga s približno 55.000 zvezki, ima nov sedež. Iz ulice Geppa se je preselila v ulico San Francesco 20. Med kratko otvoritveno slovesnostjo je ravnatelj knjižnice Škerl podčrtal funkcijo, ki jo ta ustanova opravlja za slovensko manjšino, obenem je izrazil potrebo, da bi deželna uprava prispevala k njegovi razširitvi. Obiskovalci soglašajo, da je novi sedež zelo bogato opremljen.

Pojasnilo neke naše bralke

V pismu iz Trsta so nas opozorili, da Društva slovenskih izobražencev v Trstu ni ustanovil pok. prof. Jože Peterlin, kot se splošno misli, temveč prof. Laura Abrami, ki je tudi vodila vse priprave in bila nato dve leti predsednica omenjenega društva. Njeno dediščino je kasneje prevzel prof. Peterlin. Cankar pravi, da je vse njegovo življenje služilo najvišji ideji, resnici, in da je ne bi zatajil za same zlate nebeške zvezde. Ljubezen do resnice je botrovala tudi temu pojasnilu.

• Vatikanski statistični urad je pretekle dni izdal knjigo s podatki življenja v Cerkvi v številkah. Katoličanov je 707 milijonov. Zanje skrbi 404.000 škofijskih in redovnih duhovnikov. Redovnic je po vsem svetu 968.000, redovnih bratov je 70.000. Število duhovnikov, redovnikov in redovnic še vedno upada, vendar je upadanje manjše kot v preteklosti.

Vietnam in Kambodža v mraku nove diktature

(3)

Po vladnem načrtu naj bi vsaj osem milijonov ljudi odšlo v »Nova gospodarska področja«, v mestih pa naj bi ostali le vladni funkcionarji in delavci tistih industrij, ki so po mnenju partije neobhodno potrebne. Ta mesta so poleg Saigona še Danang (800.000), Huè (600.000), Natrang (400.000). Najti osem milijonov ljudi pomeni praktično spraznitи vsa mesta. To se je v Kambodži že zgodilo, kjer je iz poldrugmilijonske prestolnice Phnom Penh nastalo mestece s 15.000 prebivalci.

Vsak dan (v času, ko je še živel v Saigonu p. Gélinas) so iz Saigona odhajali kamioni, naloženi z ljudmi za ta »Nova gospodarska področja«, kjer manjkajo ceste, hiše, vodnjaki, skratka vse, kar spada k normalnemu življenju. Vsak dan je tako odšlo tri do štiri tisoč oseb, med njimi cele družine, ki so mogle vzeti s seboj le, kar se je dalo položiti v cule in zavoje. Po dveh dneh vožnje so jih raztovorili v kakem gozdu ali močvirju z ukazom, da ga spremenijo v plodno zemljo. Vlada jim je dala nekaj orodja, nekaj desk, nekaj riža, potem pa: pomagaj si kot veš in znaš!

Življenje v pragozdu je grozotno. Najprej je treba najti vodo. Če je na voljo, bodo obstali vsaj tisti, ki so krepki in odporni. Toda dostikrat je voda globoko pod površino, slana, slabega okusa, skratka, nepitna.

Tako je treba začeti iz niča. Postavijo se šotori, iščejo se gozdni sadeži in začne se z okorno obdelavo zemlje. Umrljivost je visoka: v prvih mesecih umrejo otroci, bolni, slabotni, stari ljudje. Vzdržijo le moški in ženske, ki so pri zdravju. Najbolj kritičnih je prvih šest mesecev. Potem si ljudje že nekam pomagajo.

Nekateri, najbolj pogumni, uspejo zbežati in se skrivaj vrnejo v Saigon. Mesto je prostrano in oblast ga ne kontrolira še po svoji želji. Tak ubežnik najde morda zatočišče pri sorodnikih in znancih. Toda manjka mu vse, da bi se smel pokazati v javnosti: je brez osebnih dokumentov in zato brez možnosti, da bi prišel do živeža. Če ga milica odkrije, bo končal v taborišču za prevzgojo. Prav gotovo se ne bo več vrnil v civilno življenje!

Zanimivo pri vsem nasilnem preseljevanju prebivalstva v »Nova gospodarska področja« je razmerje oblasti do tistih, ki imajo denar ali dragocenosti. Osebe, ki prejemajo iz inozemstva tujo valuto, so označene kot produktivne in lahko ostanejo v mestih. Prav tako osebe, ki se morejo odkupiti z zlatimi in srebrnimi predmeti, z dragulji in drugimi okraski.

Večkrat sem se vprašal, pravi p. Gélinas, zakaj oblasti tako kruto izvajajo preseljevanje ljudi na deželo. In sem prišel do zaključka, da zato, ker se vsi dekreti izvajajo mehanično, birokratično, brez osebne prizadetosti. Kdor je enkrat državni funkcionar, skrbno pazi, da svojega mesta ne bi izgubil, saj mu pomeni vir vzdrževanja zase in za vso družino. Zato tudi skrbno pazi, da dobesedno izvršuje odloke. Predložiti nekaj novega, imeti lastno stališče, delati na lastno pobudo lahko prinese obdolžitev, da si deviacionist (stranpotnik), ameriški vohun ali imperialistični lakaj. Obenem naj bi preseljevanje bilo kazen za meščane, ki da so za časa vojne lagodno živeli, ko so vietkongovski partizani trpeli pomanjkanje in stisko vseh vrst.

Torej nič pozitivnega v novem sistemu, ki je zavladal v Vietnamu? Da, so dobre strani, ki jih režim izvršuje, a te bi storila vsaka oblast, ki pride iz dolge vojne: obnova cest, železnic, kmetijstva. Toda, meni p. Gélinas, vsak režim, ki bi dal državljanom več svobode, bi to obnovo lahko izvedel bolj učinkovito, hitro in uspešno. Poleg tega je ob koncu vojne država razpolagala s tisoči tehnično usposobljenih oseb, izvedencev v gospodarstvu in industriji. Toda režim jih ni hotel izkoristiti za obnovo dežele. Raje jih je poslal v taborišča za prevzgojo, kjer so izginili.

Človek bi pričakoval, da pod novo oblastjo ne bo več korupcije, ki so jo tako očitali Diemovemu in Thieujevemu režimu. Toda kaj se dogaja? Vsi iščejo zlato in tujo valuto. Z denarjem se kupi vse: potni list, zbrisanje kazni, potniško dovoljenje, meso, bencin. Črna borza je dovoljena in bolj razširjena kot pod Thieujem. Je v rokah severnovietnamskih vojakov in partijskih veljakov. Prostitucija se nadaljuje, samo da novi gospodarji plačujejo dekleta namesto z denarjem z bencinom, rižem in mesom. Tudi prodaja opija in drugih mamil se nadaljuje. Ko se vojaki in drugi uslužbenci iz Sev. Vietnama vračajo domov, se založijo z urami, kolesi, motorji in drugimi potrošniškimi predmeti. Doma na severu se založijo z opijem, ki prihaja iz bližnjega Laosa, nato pa se z njim vračajo na jug in ga prodajajo prekupčevalcem z mamili.

TABORIŠČA ZA »PREVZGOJO«

V Saigonu so številne družine brez moških, družine s samimi otroki, sirotami in vdovami. Moški so bili poslani v taborišča za »prevzgojo«. Do sedaj so se vrnili le redki in sicer tehnični izvedenci, ki so bili res nujno potrebni.

(Drugič naprej)

Širite „Katoliški glas“

Odmevi na manjšinsko zborovanje

Študijsko zborovanje o narodnih manjšinah, ki je bilo 4. in 5. junija v Gorici v organizaciji krožkov »Anton Gregorčič« in »Virgil Šček« je naletelo na številne pozitivne odmeve. Ves deželni tisk, tako slovenski kot italijanski, je o njem obširno poročal. Tudi v javnosti so bili odmevi zelo zadovoljivi, kar je gotovo priznanje za delo teh slovenskih ustanov.

Naj še omenimo, da sta poslala pozdravni pismi ob tem zborovanju tudi predsednik deželnega odbora odv. Comelli, ki sta ga na zborovanju zastopala dva deželna odbornika, ter predsednik avtonomne pokrajinske uprave v Bocnu dr. Magnago, ki je tudi predsednik SVP.

S seje goriškega občinskega sveta

Na svoji zadnji seji v ponedeljek 20. junija je goriški občinski svet obravnaval vrsto problemov redne uprave. V začetku seje so svetovalci v ustnih interpelacijah zahtevali od odbora vrsto pojasnil ter dali razna priporočila v zvezi z občinskimi zadevami. Svetovalca Slovenske skupnosti Paulin in Bratuž sta stavila razna vprašanja, med njimi o javnih lepakih s posebnim ozirom na slovenski del občine, o potrebi varnostne službe na slovenskih šolah v ul. Alviano (pred dnevi je prišlo spet do poskusa vloma), kasneje pa še o potrebah po uslužbencih z znanjem slovenskega jezika pri zdravstvenem konzorciju. Odbornik za javna dela Zucalli je tudi odgovoril na interpelacijo svetovalcev SSk v zvezi z gradnjami ljudskih stanovanj in nekaterimi netočnostmi v zvezi z njimi.

Občinski svet je nato razpravljal o raznih upravnih zadevah, med njimi o novih cenah za vodo. Na predlog svetovalca Paulina in ob podpori vseh skupin je nato odgovorni odbornik umaknil predlog občinskega odbora, ki ga bodo morali še enkrat sestaviti. Gre namreč predvsem za to, da se olajša breme za vodno uporabo pri poljedelstvu, ki bi ga v nasprotnem primeru nove cene občutno prizadele.

Upravičeno protestno pismo

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Dne 16. junija 1977 se je v Števerjanu sestal odbor SKPD »F. B. Sedej«, ansambla Lojzeta Hledeta in števerjanske mladine, ki sodeluje pri organizaciji VII. zamejskega festivala, ki bo 25. in 26. junija 1977.

Ugotovilo se je, da so priprave za festival ugodno vsestransko napredovale ob sodelovanju raznih slovenskih ustanov. Na žalost pa smo ugotovili, da Slovenska prosvetna zveza v Gorici organizira množični izlet na Koroško prav tiste dni. Festival je bil napovedan že lanskega novembra, sodelujemo nadalje v koordinacijskem medobčinskem odboru občin Števerjan, Sovodnje, Doberdob in Nova Gorica prav zato, da bi do takih nevšečnosti ne prišlo. Zato izražamo svoje začudenje in protest proti takemu postopanju, ki ruši medsebojno razumevanje prav v začetku sodelovanja na medobčinski ravni obeh strani meje in želimo, da se zadeva primerno uredi.

Simon Komjanc za SKPD »F. B. Sedej«
Lojze Hlede za ansambel »L. Hlede«

Števerjan

Gradnja nove šole. Deželno odborništvo za šolstvo je te dni uradno sporočilo števerjanski občini, da je odredilo posojilo 140 milijonov za dograditev osnovne šole s celodnevnim poukom v naši občini. Novica je razveselila števerjanske upravitelje ter vse občane, saj je tako bila dana možnost, da se nova šola v kratkem času dokonča. Vsekakor lep uspeh občinske uprave, ki si je dolgo časa prizadevala za to posojilo in imela nešteto stikov z deželnimi oblastmi, ki so končno ugodili tej zahtevi. Tako bo dana možnost, da bodo imeli Števerjanci eno najlepših in najmodernejših šol v naši deželi.

Popravilo stare šole. Kot znano je staro šolo v Števerjanu prizadejal potres 6. maja 1976. Občinska uprava se je takoj zavzela za njeno popravilo in lahko rečemo, da je v rekordnem času podjetje Pussig iz Gorice dela dovršilo. Podjetje je po načrtu, ki ga je izdelal inž. Marjan Čefarin iz Gorice zamenjalo leseni strop s cementnim, postavilo nova vrata in higienske naprave. Dela pa je finansirala Briška gorska skupnost z okrog 15 milijoni lir. Za stvar se je zavzel Hadrijan Corsi, ki je v omenjeni gorski skupnosti podpredsednik, in smo mu za to Števerjanci hvaležni.

O izkopavanju zemlje na Prevalu. Župan Stanislav Klanjšček je te dni izdal odlok, da se izkopavanje zemlje za izdelavo opeke na področju Prevala ustavi, ker bi s tem nastala velika mlaka z umazano vodo, ki bi nemalo škodovala okolju in bližnjim nasadom.

Podjetje Valdadige je namreč brez dovoljenja začelo z izkopavanjem zemlje in tako prisililo občinsko upravo, da je podvzela potrebne ukrepe, ker je ta podvig v nasprotju z občinskim in deželnim urbanističnim načrtom. Prejšnji četrtek se je sestala deželna komisija, ki je za to pristojna, da bi preučila problem; izgleda pa, da ni bila za to, da se dela ustavijo. Zadevo bo verjetno vzelo v roke sodišče, kateremu je župan v smislu zakona poslal kopijo svojega odloka.

Slikarski »ex tempore« v Doberdobu

V okviru slovenskega tabora ob stoletnici rojstva in 25-letnici smrti Vinka Vodopivca v Doberdobu je Svet slovenskih organizacij priredil tudi slikarski ex tempore, katerega se je udeležilo lepo število otrok, učencev in dijakov.

Tema in tehnika sta bili prosti. Petčlanska komisija, kateri je predsedoval Andrej Košič in so jo sestavljali še Verena Koršič, Franka Ferletič, Vladimir Klanjšček ter Edi Žerjal, je risbe, razdeljene v štiri skupine tako ocenila:

Otroški vrtec: 1. nagrada: Peter Paulin (pokal društva »Hrast« in majolka); 2. nagrada: Aleksander Žezlina (majolka Durček Darko); 3. nagrada: Suzana Frandolič (majolka).

Osnovna šola, I. in II. razred: 1. nagrada: Walter Košuta (pokal Jožko Košič); 2. nagrada: Peter Ferfolja (pokal urarna Suligoj); tretja nagrada: Andrej Ferletič (majolka).

Osnovna šola, III., IV. in V. razred: 1. nagrada: Luiza Gergolet (pokal Benedikt Košič); 2. nagrada: Martina Gergolet (pokal manufaktura Majda Suligoj); 3. nagrada: Noemi Lakovič (športni čevlji tvrdke Košič).

Srednja šola: 1. nagrada: Egle Frandolič (elektronski računalnik tvrdke Lestan); 2. nagrada: Marta Ferletič (pokal podjetja Terpin); 3. nagrada: Renco Gergolet (pokal urarne Vizintin).

Seja doberdobske sekcije SSk

Bila je v torek 21. junija zvečer. Velik del seje je bil posvečen odnosom med občinsko upravo, političnimi organizacijami, kulturnimi in dobrodelnimi ustanovami ter šolskimi dejavniki.

Člani sekcije so obsodili vedenje občinske uprave, ki tudi kulturne prireditve izrablja v izključno strankarske namene, pri čemer ji »Primorski dnevnik« pridno pomaga. To je prišlo do izraza že pri proslavah 25. aprila, potem pri poimenovanju šole v Doberdobu, višek pa je doseglo ob zadnji Vodopivčevi proslavi.

Občinska uprava nadaljuje tudi s svojim nedemokratičnim odnosom do zastopnikov opozicije v občinskem svetu. Očitno sta za levičarsko upravo v Doberdobu pluralizem in demokracija še neosvojena pojma, ker imajo strankarski interesi prednost pred interesi slovenskega življa v zamejstvu. Ker gre tudi za odnose s sosedno Jugoslavijo, s katero je SSk navezala stike tako na deželni kot na pokrajinski ravni, se je doberdobska sekcija SSk odločila, da zadevo predloži goriškemu pokrajinskemu tajništvu SSk s prošnjo, da se o njej razpravlja na seji 22. junija.

Za Alojzijevišče: Zora v spomin blagega Antona Mamolo 5.000; N. N., Doberdob, 15.000 lir.

Za števerjansko cerkev: mati Afra ob prvem sv. obhajilu Vlaste in ob rojstnem dnevu Benjamina 10.000; N. N. 20.000 lir.

Ekumensko potovanje v Bari in južno Italijo

ACM (Apostolstvo sv. Cirila in Metoda) iz Trsta in Gorice pripravlja letos pestro in zanimivo ekumensko potovanje v južno Italijo. Potovanje, ki bo proti koncu avgusta, bo trajalo celih osem dni. Obiskali bomo velika in pomembna nekdanja krščanska središča, ki so bila važna za Vzhod. Še danes, v našem pokoncilskem času, ko ekumenizem pridobiva vedno večji smisel, so ta središča kraji srečanj s krščanskimi vzhodnimi brati.

Naj omenimo glavne kraje, ki jih bomo obiskali: Ravenna, kjer je bil dolgo sedež zahodnorimskih cesarjev in pozneje bizantinskih cesarskih namestnikov; Loreto, kjer je znana Nazaretska hiša; Bari, kjer je pokopan sv. Nikolaj ali Miklavž in je danes cilj mnogih ekumenskih romanj; Grottaferrata pri Rimu, kjer je sloviti samostan sv. Nila iz 11. stol.; nazadnje naj omenim še znani benediktinski samostan Montecassino.

V Bariju bomo obiskali grob sv. Miklavža, ki je še vedno med najpriljubnejšimi svetniki. Živel je v 4. stol. Bil je škof v mestu Mira v južni Mali Aziji, odkoder so v 11. stol. mornarji iz Barija ukradli svetnikove relikvije in jih prenesli v svoje rodno mesto. Sv. Miklavž je še danes zelo češčen svetnik pri pravoslavnih, zlasti pri Rusih, ki ga proslavljajo dvakrat v letu. Zanimivo je tudi to, da so tega svetnika v stari Rusiji častili ne samo pravoslavni, temveč tudi Judje, muslimani ter poganska plemena onkraj Uralov.

Na Slovenskem je sv. Miklavžu posvečenih okrog 200 cerkva in kapel. Ljubljanska stolnica je njemu posvečena.

V pokoncilskem času so številne delegacije pravoslavnih, anglikancev in protestantov romale na grob sv. Nikolaja. Zato vabi ACM iz Trsta in Gorice vse, ki jim je pri srcu edinost Cerkve, naj se prijavijo za ekumensko romanje v Bari in južno Italijo do konca junija, ko se vpisovanje zaključi. Prijave sprejemata v Trstu dr. Angel Kosmač, Ricmanje in knjigarna Fortunato, kjer bo na voljo tudi podroben program potovanja, v Gorici pa Artur Koshuta, ul. Mameli 8.

VII. ZAMEJSKI FESTIVAL DOMAČE GLASBE V ŠTEVERJANU

Sodelujejo:

SLOVENIJA
ITALIJA
AVSTRIJA
NEMČIJA

Sobota 25. junija 1977 ob 21. uri
Finale nedelja 26. junija 1977 ob 17. uri

Pokušnja izbranih briških vin

Prireditelji:
SKPD »F. B. Sedej« - Ansambel »L. Hlede«

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: Slava Brandolin v spomin dragega brata Viljema 20.000; Antonija Živec, Trst, 12.000; Antonija Gasperi 2.000; Julka Strancar 2.000; Mamolo, Trst, 10.000; O. M. 5.000; Marica Zupančič, Trst, namesto cvetja na grob pok. Antona Mamolo 10.000; Louis Nose, ZDA, 10 dolarjev.

Za Zavod sv. Družine: Albina Copič 20.000; Alojzija Pocarini v spomin pok. brata 10.000; Ž. M. 10.000 lir.

Ob obletnici smrti nepozabnega moža Franca Pahor iz Sovodenj daruje žena Marija za Zavod sv. Družine 10.000, za misijone 4.000 in za tiskovni sklad 1.000 lir.

V spomin pok. Antona Mamolo je darovala družina Mamolo za cerkev v Rojanu, za Vincencijevo konferenco v Trstu, za Marijin dom v Rojanu, za Skupnost družina Opčine, za Katoliški glas in za svetogorsko svetišče po 10.000 lir; v isti namen so darovali A. P. za misijone 2.000, M. O. za Katoliški glas 5.000, Olivia Fragiacomo za misijone 2.000, Mary in Mira Bole za Slovensko Vincencijevo konferenco v Rojanu 20.000 lir.

Za cerkveni zbor na Opčinah daruje Ivanka Dolenc v spomin dolgoletnega člana zbora Milana Dolenca 10.000 lir.

Za Skupnost družina Opčine so darovali v spomin pok. Antona Mamolo: Regina Markon 5.000; cerkveni pevski zbor v Rojanu 80.000; Alojzija Cochi 5.000; Vida in Jule Slokar 5.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu so darovali v počastitev spomina pok. Antona Mamolo: M. O. 5.000; Marija Kobal 5.000; Marija in Marko Udovič 50.000; Eleonora Križman 20.000; A. P. 4.000; Ana Strgačič 5.000; Zofija Renar 1.000; Sonja Prinčič in Pavel Chersi z družino 10.000; Ivanka Sancin 10.000; Karmela Wallner 5.000; Marija Močibob 2.000; Pierina Blasina 5.000; Danica Novak 5.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Šport

Športni nastop v Doberdobu

V soboto 18. junija popoldne je bil na sporedu kot del slovenskega tabora v Doberdobu tudi športni nastop, na katerem so sodelovali moška in ženska ekipa Olympije iz Gorice in moška ter ženska ekipa Hrast iz Doberdoba.

Najprej sta se pod žgočim soncem sprijeli moški šesterki. Srečanje se je zaključilo 3 : 0 v korist Goričanov. Ti so se predstavili kot uigrana celota, saj je ekipa Olympije komaj končala s prvenstvom, medtem ko so domačini bili občasno zmedeni in nehomogeni; ekipo so sestavljali igralci iz raznih ekip, pa so vseeno zadovoljili.

Nato sta se predstavili ženski ekipi Hrasta in Olympije. Po napeti borbi so tokrat prevladala dekleta Olympije z 2 : 0. Tako so se nekako oddolžila Doberdobkam za poraz ob nedavnem odbojkarskem srečanju. Glede na dejstvo, da bosta ti dve ekipi v prihodnjem prvenstvu nastopali v isti skupini, jima je nastop brez dvoma služil za primerjanje moči.

Prvouvrščeni ekipi sta prejeli pokal (ženske tvrdke Degenhart, moški pa društva Hrast).

★

OBVESTILA

Praznik sv. Petra in Pavla je od letos v Italiji delaven dan. Liturgično pa se bo spomin sv. Petra in Pavla obhajal v bogoslužju kot do sedaj.

Izšel je »Števerjanski vestnik« za junij 1977, št. 5. Prinaša zakonski osnutek Slovenske skupnosti za globalno zaščito naše narodne manjšine v Italiji, objavlja imena nastopajočih ansamblov 25. in 25. junija v Števerjanu, šolske uspehe dijakov in dijakinj iz števerjanske občine ter protest števerjanske občine proti kopanju zemlje na Prevalu.

Sv. Križ pri Trstu. God farnih zavetnikov sv. Petra in Pavla bomo letos praznovali v nedeljo 3. julija. Ob 16. uri bo procesija, nato sv. maša in birma. Te se bo udeležilo 60 otrok iz Sv. Križa, Proseka in Kontovela.

Romanje v Francijo. Odhod iz Gorice s Travnika v ponedeljek 4. julija ob 6h zjutraj. Avtobus ustavi še pri parku della Rimembranza, nato gre skozi Sovodnje in Gabrje in se na poti proti Trstu ustavi še v Sv. Križu, na Proseku in Kontovelu. Ob 7h zjutraj se vsi avtobusi dobijo ob vhodu na avtocesto v Lisertu.

Odhod dečkov s Tržaškega v kolonijo v Comeglians bo v torek 5. julija ob 4h popoldne izpred sedeža Vincencijeve konference, ul. San Nicolò 31, Trst.

XVI. srečanje slovenskih duhovnikov iz zamejstva in zdomstva bo v Trstu v Domu duhovnih vaj (Le Beatitudini) od 16. do 18. avgusta 1977.

Za Baragov dom v Ricmanjih: družina Zlobec-Vouk 10.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: Vera Turk, Trst, ob obletnici smrti brata Radota 10.000; msgr. Silvani, Milje, v spomin na pok. mamo 100.000; N. N., Trst, 5.000; N. N., Trst, 5.000; Regina Markon, Trst, 10.000; Marija in Lojzka Durjava, Gorica, 10.000; M. S., Gorica, 10.000; M. Fani, Gorica, 2.000; N. N., Gorica 10.000; N. N., Gorica, 3.000; Mar. družbenica, Gorica, 5.000; A. Z., Trst, 50.000 lir.

Radio Trst A

Časnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19; kratka poročila ob 11., 14; novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. sv. maša.

Časnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 26. junija do 2. julija 1977

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Vedri zvoki. 10.30 Danes obiščemo Štmaver. 11.05 Mladinski oder: »Tolminci«. 11.35 Nabožna glasba. 13.00 Ljudje pred mikrofonom. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.05 Operete. 14.35 Lahka glasba. 15.00 Šport.

Ponedeljek: 8.05 Tjavdan. 9.30 Obletnica tedna. 9.40 Koncert. 14.30 Mladina. 17.05 Koncert. 18.05 Čas in družina. 18.20 Slovenski zbori.

Torek: 8.05 Tjavdan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.30 Mladina. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Koncert. 18.05 Problemi slovenskega jezika. 18.20 Zborovska glasba.

Sreda: 8.05 Tjavdan. 9.30 Rojstna hiša naših velmož. 9.40 Koncert. 12.50 Pristopanje k deželnim oddajam. 14.30 Mladina. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni solisti. 18.05 »Mreža za veter«. Drama.

Četrtek: 8.05 Tjavdan. 9.30 Nekoč je bilo. 9.40 Koncert. 14.05 Mladina. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Tenorist A. Dermota. 18.05 Tehnološke spremembe. 18.20 Primorska poje 77.

Petek: 8.05 Tjavdan. 9.30 Ženska imena. 9.40 Koncert. 14.05 Mladina. 16.30 Za najmlajše. 17.05 Deželni skladatelji. 18.05 Kulturni dogodki. 18.20 Domači zvoki.

Sobota: 8.05 Tjavdan. 9.40 Koncert. 14.05 Mladina. 15.35 Poslušajmo spet. 17.05 Iz Beethovnovih del. 18.05 »Matija Vertovc, prosvetitelj«, radijska igra. 18.45 Vera in naš čas.

Počitniške kolonije za otroke slovenskih šol na Goriškem

Tudi letos bodo organizirane počitniške kolonije in sicer gorska kolonija v Comegliansu, morska kolonija pa v Nabrežini.

Odhod *dečkov* v Comeglians (hribi) bo 5. julija, istega dne (5. julija) bodo odšli dečki tudi v Nabrežino (morje). Podrobnejša pojasnila je mogoče dobiti ali v uradu Katoliškega glasa vsak dan razen sobote od 9. do 12. ure (tel. 83177), ali pa pri prof. Krannerju vsak dan okrog 8. ure zjutraj ali pa okrog 14. ure (tel. 86631). Prostih je še nekaj mest proti plačilu tako v hribih kot pri morju.

Dekleta ail žene, ki bi rade šle v kolonijo kot delavke ali kot nadzornice, naj se zglasijo na gornjih naslovih.

EKUMENSKO POTOVANJE V JUŽNO ITALIJO (24. - 31. 8. 1977)

Opozarjamo, da rok za vpisovanje zapade 1. julija t. l. Je še nekaj mest na voljo.

ACM Trst-Gorica

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

†

Naznanjamo žalostno vest, da nas je 17. junija po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš dragi brat in stric

VILJEM FUČKA

Globoko potrti bratje Rado z ženo Danico, Pepi z ženo Lojzko, Danilo z ženo Zoro, sestre Valerija z družino, Draga z družino in Slava ter nečaki.

Pokopali smo ga v ponedeljek 20. junija na barkovljanskem pokopališču.

Trst - Štomaž - Ajdovščina, 20. junija 1977

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin našega dragega

ANTONA MAMOLO

Žena Albina, družini Mamolo in Bullen

Trst - London, 20. junija 1977